

Buskerud Ungdommens Fylkesråd

Hauges gate 89, 3019 Drammen

28. januar 2024

Til Utdanningsdirektoratet (Udir)

Emne: Høringssvar til utdanningsdirektoratets forslag til ny fraværsordning

I møtet den 18. januar 2024 diskuterte og behandlet Buskerud Ungdommens Fylkesråd (Bufu) utdanningsdirektoratets forslag til ny fraværsordning. Bufu konkluderer med at forslaget er lite hensiktsmessig, og som et organ for ungdomsmedvirkning ønsker vi å representere ungdommens synspunkter i dette forslaget.

### **Sentrale punkter i vårt høringssvar:**

#### **1. Uklarhet om tilpasning for elever med utfordringer:**

Det foreligger uklarhet og utilstrekkelig informasjon angående forslagets tilpasning for elever med utfordringer i skolehverdagen. Vi oppfordrer til ytterligere spesifisering og eksemplifisering av disse tilpasningene.

#### **2. Økt byråkratisering av karakter- og fraværsordningen:**

Forslaget vil i større grad byråkratisere dagens karakter- og fraværsordning, noe som kan skape unødvendig kompleksitet. Vi ber om en revisjon for å sikre en enklere og mer transparent ordning.

#### **3. Svekkelse av demokratisk deltakelse for ungdommen:**

Den foreslåtte fraværsordningen vil svekke den demokratiske deltakelsen for ungdommen i politiske- og medvirkningsorganer. Dette strider mot prinsippene om ungdomsrettigheter og medvirkning.

#### **4. Brudd på Grunnlovs §96, andre ledd**

Forslaget til ny fraværs grense legger opp til å bryte med Grunnlovens §96, andre ledd som lyder som følge: «Enhver har rett til å bli ansett som uskyldig inntil skyld er bevist etter loven.»

### **Buskerud ungdommens fylkesråd's vurdering:**

Internasjonalt sett legger mange utdanningssystemer vekt på dokumentasjon av deltakelse og fravær. Avvik fra denne praksisen kan gjøre norske elevers vitnemål mindre sammenlignbare internasjonalt, med potensielle konsekvenser for deres muligheter for videre studier eller arbeid utenlands. Dette kan hindre implementeringen av nødvendige strategiske og forbedrende tiltak for å løfte det allerede utfordrende kompetansenivået (REF. PISA).

Arbeidslivet vektlegger ofte punktlighet og pålitelighet. Ved å redusere betydningen av fravær og dens konsekvenser, risikerer skolen å unndra seg muligheten til å forberede elevene på arbeidslivets realiteter.

Fjerning av konsekvenser som fraværsføring på vitnemålet kan føre til at skolen mister et sentralt verktøy for å opprettholde disiplin og ansvarliggjøre elevene, noe som vil resultere i et mindre strukturert læringsmiljø.

Å gi rektoren beføyelsen til å fatte skjønnsmessige beslutninger angående karaktergivning når fraværet overstiger 15%, kan føre til betydelig individuell maktfordeling. Til tross for intensjonen om å sikre prinsippet om likebehandling, kan dette potensielt resultere i urettferdige avgjørelser for elevene og legge et unødvendig tillegg av ansvar på rektorens skuldre.

I forslaget om en ny ordning for fravær, blir prinsippet om at eleven må bevise og forsvare lovpålagt fravær, problematisk da det etablerer en praksis som strider mot Grunnloven §96, andre ledd. Ifølge loven har enhver rett til å bli ansett som uskyldig inntil skyld er bevist ved loven. Siden ugyldig fravær kan betraktes som et brudd på skolens regelverk, bør ingen elev som tar fravær av påståtte legitime grunner, utsettes for sanksjoner uten tilstrekkelig bevis som støtter opp om påstanden.

Elever som i dag er sårbare og lider av kronisk sykdom vil stå overfor betydelige utfordringer og ha begrensede muligheter til å delta aktivt i det politiske samfunnet. Med den nye ordningen vil elever med kronisk sykdom ikke kunne dokumentere sitt fravær på grunn av sykdom, og dette vil ytterligere begrense deres mulighet til å engasjere seg i politiske og medvirkningsorganer. Når karaktervurderingen etter dette avhenger utelukkende av elevenes forhold til skolens rektor, kan ordningen potensielt føre til korrupsjon og ulik behandling.

Inkludering av all form for fravær i beregningen av fraværgrensen vil ikke bare fungere som en hindring for ungdommers deltakelse i politiske aktiviteter, men det vil også utgjøre en ekstra utfordring for de som allerede engasjerer seg politisk og samtidig håndterer en kronisk sykdom. Mangelen på spesifikke retningslinjer for å ivareta sårbare elever gjør det vanskelig å tro at det vil være reelle muligheter for disse elevene å uttrykke sine meninger i politiske fora.

Selv om det er lovpålagt at barn og unge skal ha rett til medvirkning, vil det foreslåtte endringsforslaget til fraværgrensen utgjøre en hindring for ungdom som er folkevalgte med møteplikt, da de, i motsetning til medlemmer av andre medvirkningsråd, ikke har muligheten til å unngå fravær fra jobb.

Konklusjon:

Bufr konkluderer at Utdanningsdirektoratets forslag til ny fraværsordning oppfattes som lite gunstig både for elever og skolepersonell. Forslaget vil potensielt medføre flere utfordringer enn det løser, og Bufr ønsker å fremheve spesifikke bekymringer angående konsekvensene for læringsmiljøet og det pedagogiske samspillet.

Vennlig hilsen,

Kacper Wyszynski & Buskerud Ungdommens Fylkesråd (Bufr)  
Kacperwy@bfb.no